

העציר

א. תכנן אותי כראש, התחננתי לפי ניהם. תרביצו לי בכל מקום שאתם רוצים, רק לא בראש.

„אבל הם לא הפסיקו. אנחנו נעשה מן משוגע, ענו לי. שלא תוכל בכלל לחשוב. הרגשתי שאני מאבד את ההכרה.”

בניגוד למקובל בבית-המשפט של יש-ראל לא קם עמנואל זאבי על רגליו בשעה שהטיח מילים מרות אלה לחללו הדחוס של אולם בית-המשפט העליון שבירוש-ליים, בו נערך אותה שעה הדיון בבג"ץ שהגיש נגד שר-המשטרה.

שטען בבית המישפט העליון שעונה עינויים קשים ע"י בלשי המדור המרכזי

ריים, ביקרו אצלו שניים מאנשי המדור-המרכזי, ואמרו לי כי הם מתכוונים להור ציאו בקרוב מבית-החולים כדי שיוכלו להמשיך ולטפל בו בבית-המעצר.

„עוד נגמור איתך את החשבון,” הבטיח חו לו לדבריו. בני המשפחה פנו לעורכת-הדין נירה לידסקי: היא שלחה כתב-תלונה לפנחס קופל, המפקח הכללי של משטרת-ישראל, בו דרשה עריכת חקירה בעניין. חקירה שהיא תהיה נוכחת בה. כמו כן ביקשה למנוע את הוצאת עמנואל מבית-החולים עד שהרופאים יאשרו שהדבר אפשרי.

כל אחד מכל צד, והשלישי מלמעלה. „השיבו אותי על החול, עלו על החזה שלי ומעכו אותי. בין מכה למכה הם צעקו שאודה בהשתתפות בשוד. אנחנו יודעים על התיק שיש לך מלפני עשר שנים, ואנחנו לא מאמינים שכל כך הרבה שנים לא היית פושע. אם הלשינו עליך הפעם, רק סימן שהיית ערמומי כל הזמן. עכשיו תשלם בעד כל השנים האלה” — הם אמרו לי.

„הידיים שלי היו כבולות מאחורי הגב, ולא יכולתי לעשות כלום. הם התחילו לבי עוט לי בצלעות. חשבתי שלא יהיה סוף

הג'והרים נכנסו לי

מתחת לגבס!

עד היום לא קיבלה עורכת-הדין כל חשובה רשמית.

אחרי שבוע, כשכל גופו נתון בגבס, הועבר עמנואל זאבי מבית-החולים לתא מעצר באביר-כביר. שם הבטיחו לו תנאים טובים יותר מאשר בכלא רמלה. אלא שבאביר-כביר לא נשאר עמנואל זמן רב.

הוא הוחזר לתא המעצר בכלא רמלה. הסיוטים נמשכו. מידי לילה העירו צע-קותיו את שאר האסירים. מצבו החמיר והוא טען כי אינו יכול להניע את שתי רגליו. אז הועבר לבית החולים של כלא רמלה.

חתכתי את

הגבס בעצמי

ש שם באלאן עצום, מספרים אחיו של עמנואל, „האוכל בבית חולים מתחת לכל ביקורת. לחולים נותנים לאכול דורה.

„כל פעם שהיינו באים לבקר את עמנואל הוא היה מספר לנו על הטיפול הלקוי שהוא מקבל. בכלל לא התחשבו בהוראות של הרופאים מתל-השומר. את הגבס לא החליפו לו אף פעם. הוא כבר צוהב לגמרי. (המשך בעמוד 30)

למכות האלה. אחד מהם כופף לי את הרגל. עובב אותי, צעקתי אליו. אני עוד אושיב אותך בכיסא-גלגלים לכל החיים! הוא אמר לי והכניס לי חול לפה ולעיניים. „ליד מגרשי התערוכה הישנים בצפון תל-אביב יש בית ישן. לקחו אותי לשם. וגם שם עינו אותי.

יותר מאוחר לקחו אותי לבית-הקברות המוסלמי בקריית-שלום. הושיבו אותי על קבר, הראו לי עוז, שהם אמרו שמצאו שם, ודרשו ממני להודות שהענווי שלי. לא רציתי. אז הם הרביצו לי עוד פעם.

„בסוף, אחרי שכל היום לא אכלתי כלום, לקחו אותי למעצר במשטרת הרצליה. בארבע בבוקר הביאו אותי לתל-השומר.”

שיתוק

בשתי הרגליים

בוע ימים שכב עמנואל בבית-החור לים. במשך כל הזמן הזה לא זכה לראות, מלבד אחד מאחיו, אף אחד מבני משפחתו או מתבריו. אפילו לאימו, שהת-ייפחה ליד פתח חדרו, לא נתנו להכנס. אבל היה מי שדאג שעמנואל לא ירגיש עצמו בודד ומזונו. ביום ששי 21.1.72, בשעות שלפני הצה-

נות לעצמו חיים חדשים. לא היו לו כמעט עניינים עם המישטרה. רק איזה צ'ק קטן בלי כיסוי ומיקרוסקופ אחד שננב לפני 10 שנים.”

מייד אחרי שהתקבלה הודעתו של החר, מיהר אחד האחים למחלקה הכיר רורגית של תל-השומר, בה שכב עמנואל. בפתח חדרו פגש בשני שוטרים, שאסרו עליו את הכניסה לחדר. „אחיק מסוכן,” אמרו לו. האח עוד הספיק להציץ לעבר המסוכן ששכב כשכל ראשו וגופו חבושים. בטרם גורש מן המקום.

המעט שראה הספיק כדי לשכנע אותו לא לותר. מפינה נסתרת של המסדרון עקב אחרי תנועות אנשי החוק. כשראה שעזבו את החדר, מיהר להתגנב לתוכו. עמנואל היה מטושטש. רק בקושי הכיר את אחיו.

„מי עשה לך את זה?” שאל האח. „המשטרה שברה אותי,” מילמל עמנואל בקושי.

בערב יום המחרת, בשעה ששני השוטרים הלכו לתות בטלויזיה, חזר האח ונכנס לחדרו של עמנואל.

„הם מאשימים אותי בהשתתפות ב-שוד,” סיפר לו עמנואל. „אבל אני חף מפשע. גם אם יחתכו אותי למיליון חתיכות לא אודה במה שלא עשיתי. כל מה שיש להם נגדי זה חשד. תראה מה עשו לי בגלל חשד.”

מבעד לשמיכה שעטפה את גופו, אפשר היה להבחין ברגל מגופחת. פניו לא נראו מבעד לתחבושת שעטפו אותם. „כל לילה הוא צועק: תעזבו אותי. אל תרביצו לי בראש,” סיפרו החולים ששכבו באותו חדר לאחיו של עמנואל.

הראו „עוזי”

ואמרו: תודה!

ני יוצא עכשיו,” אמר לו האח. „השוטר בא. אבל אני לא הולך הביתה. כשהוא יבוא תספר לו את כל ה-סיפור. אני אעמוד מאחורי החלון, ואשמע הכל.” עמנואל מילא אחר הוראות אחיו. „בוא תשמע מה שעשו לי,” קרא לעבר השוטר, ברגע שהלה נכנס לחדר. „עצרו אותי כחשוד בהשתתפות בשני מעשי-שוד מזויינים,” סיפר בקול רם. „אחד בבנק למלאכה בתל-אביב והשני בבנק-לאומי. לקחו אותי לבית-המשפט, ושם הוציאו נגדי די פקודת מעצר לשבעה ימים לחקירה.

מבית-המשפט לקחו אותי ארבעה שוטרים מהמדור המרכזי לחלולות של בתיים, אני לא זוכר בדיוק איפה. אבל זה היה מקום מבודד לגמרי. אף אחד לא היה יכול לשמוע אותי כשצעקתי, ושם הת-חילו להרביץ לי. נתנו לי אגרופים על הראש. שניים היכו אותי משני צידי הראש.

לא בגלל זכויות יתר המשיך עמנואל לשבת. הוא פשוט אינו מסוגל לעמוד. שתי רגליו משותקות לדבריו. אינו נושד אות יותר את גופו.

„הם מעכו לי את האשכים,” המשיך עמנואל בדבריו לשופטים. „קשרו לי חוטי-חשמל לאבר-המין ותישמלו אותי. אנחנו נעשה אותך למאניאק, אמרו לי. לא תוכל לשכב יותר עם בחורה.”

למעלה משעה דיבר עמנואל מבלי שי-השופטים ינסו להפסיק אותו. הם ישבו דרוכים בשעה שגולל בפניהם את פרשת החקירה המחרידה שעבר, לדבריו, בי מיישטרת-ישראל.

ביום חמישי, 19.1.72 הגיע אחד מי חבריו של עמנואל זאבי לביתו שבשכר-נת-שפירא. „עמנואל שוכב בבית-החולים תל-השומר,” סיפר למשפחה המבוהלת. „צילצלו אלי משם, וביקשו שאודיע לכם.”

איזה צ'ק קטן

בלי כיסוי

ק יומיים קודם נעצר עמנואל כי-השוד בהשתתפות בשני מעשי שוד. המשפחה היתה מופתעת. מבין שבעת הי-לדים היה עמנואל המסור שבכולם.

בוגר בית-ספר אקסטרני לאלקטרוניקה, הניך ובשלב מאוחר יותר גם מדריך ב-תנועה-המאוחדת, חבר באגודת יורדיים ובלון, נקרע עמנואל בין הרצון לעזוב את משפחתו המעורערת, שבה היחסים בין ההורים הידרדרו והלכו, לבין הרגשת החובה כלפי המשפחה ובמיוחד כלפי שתי אחיותיו הצעירות, שסבלו מידו הקשה של האב.

גם אחרי שהשתחרר מהצבא, בו שרת בגולני ובחיל-מדיעין, המשיך עמנואל ב-נסיגות לבנות את חייו בצורה שונה מזו שראה במשך כל שנות ילדותו בבית-הוריו.

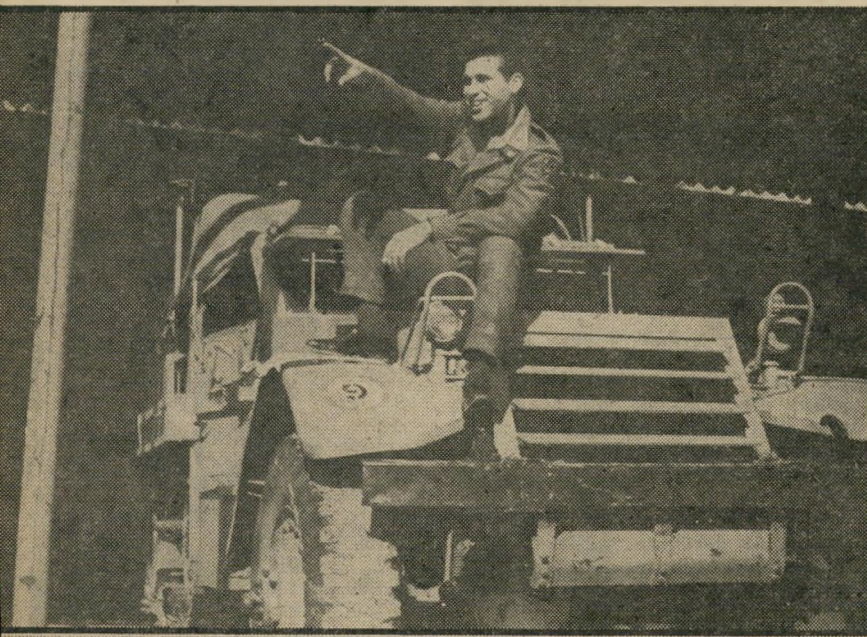
במשך ארבע שנים עבד כימאי בציי-הסוחר. הוא אהב את העבודה על היים, אבל הוויכוחים הקולניים שליוו את חופי-שות המולדת שלו וסילבן של אחיותיו החזירו אותו הביתה.

אחרי קורס של שנה לחרטות, ירד לי-תמנע. לא השתלב ושוב חזר הביתה. הוא התחיל לעבוד כנהג.

„אל תרביצו

לי בראש”

וא היה שונה מכולנו, הכי מסור לי-משפחה,” מעיד אחיו, „יש לו ראש טוב. הוא רצה להציל את אבא מהידיים של אבא. החיים הקשים במשפחה עשו אותו עצבני קצת. אבל תמיד חיפש לבי-

עמנואל זאבי שנעצר כחשוד בשוד שני בנקים בתל-אביב: בנק-למלאכה ובנק-לאומי. לדבריו הוכה מכות קשות בידי בלשי המדור-המרכזי. בתמונה נראה זאבי על זחל"ם, בעת שירותו הצבאי בגולני.